

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง "ความพึงพอใจและความคิดเห็นต่อรายการสนามข่าวเสาร์-อาทิตย์ ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร" เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้ผลศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และผลของการวิจัยเชิงปริมาณสามารถนำมาประกอบการวิเคราะห์ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งหมด 5,686,646 แยกเป็นชาย จำนวน 2,687,253 คน และแยกเป็นหญิง จำนวน 2,999,393 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือน ธันวาคม 2559) เปิดรับชมรายการสนามข่าวเสาร์-อาทิตย์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการเลือกกลุ่มประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีพื้นที่เขตปกครองทั้งหมดจำนวน 50 เขต

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดใช้สูตรของ (Taro Yamane , 1973 อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, หน้า 45) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความน่าเชื่อถือ โดยกำหนดความเชื่อมั่น 98% ถือว่ามีความผิดพลาดมาตรฐานไม่เกิน 5% หรือที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + (Ne^2)}$$

กำหนดให้

n = จำนวนประชากร

N = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ความผิดพลาดมาตรฐาน

แทนค่าตามสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{5,686,646}{1+(5,686,646 \times 0.05^2)}$$

$$n = 399.97$$

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 400 คน

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากเลือกเขตจากทั้งสิ้น 50 เขต ได้จำนวน 8 เขต และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีกำหนดแบบโควตา เขตละ 50 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 8 เขต รวมจำนวนทั้งสิ้น 400 คน เพื่อกรอกแบบสอบถามและส่งกลับมาตามความสมัครใจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

รายละเอียดของวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จากเขตทั้งหมด 50 เขตในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประชาชนสามารถเปิดรับชมรายการรายการสนามข่าวเสาร์-อาทิตย์ ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ได้ในทุกเขตพื้นที่ ในการวิจัยครั้งนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบผสม (Mixed Sampling) โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม ตามสถิติกรุงเทพมหานคร ปี 2556 (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, 2556) ได้จัดแบ่งเขต ทั้ง 50 สำนักงานเขตออกเป็น 3 กลุ่ม ตามที่ตั้งของพื้นที่ ได้แก่

1. เขตชั้นใน ประกอบด้วย 21 เขตปกครอง คือ เขตพระนคร, เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย, เขตสัมพันธวงศ์, เขตปทุมวัน, เขตบางรัก, เขตยานนาวา, เขตสาทร, เขตบางคอแหลม, เขตดุสิต, เขตบางซื่อ, เขตพญาไท, เขตราชเทวี, เขตห้วยขวาง, เขตคลองเตย, เขตจตุจักร, เขตธนบุรี, เขตคลองสาน, เขตเขตบางกอกน้อย, เขตบางกอกใหญ่, เขตดินแดง และเขตวัฒนา

2. เขตชั้นกลาง ประกอบด้วย 18 เขตปกครอง คือ เขตพระโขนง, เขตประเวศ, เขตบางเขน, เขตบางกะปิ, เขตลาดพร้าว, เขตบึงกุ่ม, เขตบางพลัด, เขตภาษีเจริญ, เขตจอมทอง, เขตราษฎร์บูรณะ, เขตสวนหลวง, เขตบางนา, เขตทุ่งครุ, เขตบางแค, เขตวังทองหลาง, เขตคันนายาว, เขตสะพานสูง และเขตสายไหม

3. เขตชั้นนอก ประกอบด้วย 11 เขตปกครอง คือ ,เขตมีนบุรี ,เขตดอนเมือง ,เขตหนอง-
จอก ,เขตลาดกระบัง ,เขตตลิ่งชัน ,เขตหนองแขม ,เขตบางขุนเทียน ,เขตหลักสี่ ,เขตคลองสามวา ,
เขตบางบอน และเขตทวีวัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 การเลือกจำนวนเขตในแต่ละชั้นภูมิ (Cluster Sampling) โดยการเลือกกลุ่ม
ตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Sampling) โดยนำมาเพียง 10% ของทั้งกรุงเทพมหานคร
รวมทั้งสิ้น 8 เขต ดังนี้ 1) เขตชั้นใน 2 เขต 2) เขตชั้นกลาง 3 เขต และ 3) เขตชั้นนอก 3 เขต

ขั้นตอนที่ 3 การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการเลือกเขตที่ผู้วิจัยมี
ความสะดวกในการเก็บข้อมูลและอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ทำการสุ่ม
ตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก ได้ดังนี้

เขตชั้นใน ได้แก่ เขตปทุมวันและเขตพญาไท

เขตชั้นกลาง ได้แก่ เขตสวนหลวง เขตคันนายาว และเขตลาดพร้าว

เขตชั้นนอก ได้แก่ เขตลาดกระบัง เขตหลักสี่ และเขตบางบอน

ขั้นตอนที่ 4 ในแต่ละเขตของแต่ละกลุ่มใช้วิธีการสุ่มแบบสัดส่วนในจำนวนเขตละ 50 คน

ขั้นตอนที่ 5 จะใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยการสุ่ม
ตัวอย่างตามแหล่งชุมชน สถานที่ราชการ อาคารสำนักงานบริษัทเอกชนต่างๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จากผู้ชมรายการสนามข่าวเสาร์-อาทิตย์ ที่มี
ภูมิลำเนาอยู่ใน 8 เขตของกรุงเทพมหานคร ให้กรอกข้อมูลตอบแบบสอบถามโดยความสมัครใจ
ในช่วงเดือนมกราคม ปี 2560

2. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมา ผู้วิจัยจะตรวจสอบว่าครบถ้วน ทั้งจำนวนชุด และ
รายละเอียดของคำตอบหรือไม่ ซึ่งหากไม่สมบูรณ์ ก็จะหาเพิ่มเติมเพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับนั้น ครบถ้วน
และสมบูรณ์ ก่อนประมวลผล

3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มากรอกลงรายละเอียดในแบบฟอร์ม ตามที่ออกแบบไว้
เตรียมบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

4. การเก็บข้อมูล จะใช้เวลา 1 เดือน คือเดือนมกราคม ปี 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล มีรูปแบบของคำถาม 2 แบบ คือคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple choice question) และคำถามที่แสดงความคิดเห็น (Scale questions) แบ่งคำถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check - List) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปมาเป็นค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ชมรายการสนামข่าวเสาร์-อาทิตย์ ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านวิธีการนำเสนอ และด้านการผลิตรายการ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert's scale มีเกณฑ์กำหนดการให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 100)

ระดับ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

สำหรับการแปลผลคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจ ที่ผู้ชมในกรุงเทพมหานคร มีต่อรายการสนามข่าวเสาร์-อาทิตย์นั้น ผู้วิจัยได้แบ่งตามเกณฑ์ของเบส (Best, 1977, p.174) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด ใช้สูตรการหาค่า

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$\text{ดังนั้นช่วงคะแนน} = 0.8$$

โดยแบ่งเป็นช่วงคะแนนดังนี้

$$1.00 - 1.80 \quad \text{ถือว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด}$$

1.81 – 2.60	ถือว่า เห็นด้วยน้อย
2.61 – 3.40	ถือว่า เห็นด้วยปานกลาง
3.41 – 4.20	ถือว่า เห็นด้วยมาก
4.21 – 5.00	ถือว่า เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ชมรายการสนามข่าวเสาร์อาทิตย์ ที่มีต่อ ด้านเนื้อหา ด้านการนำเสนอ และด้านการผลิตรายการ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert's scale มีเกณฑ์กำหนดการให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 100)

ระดับ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

สำหรับการแปลผลคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นที่ผู้ชมในกรุงเทพมหานคร มีต่อ รายการสนามข่าวเสาร์-อาทิตย์นั้น ผู้วิจัยได้แบ่งตามเกณฑ์ของเบส (Best, 1977, p.174) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด ใช้สูตรการหาค่า

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ \text{ดังนั้นช่วงคะแนน} &= 0.8 \end{aligned}$$

โดยแบ่งเป็นช่วงคะแนนดังนี้

1.00 – 1.80	ถือว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	ถือว่า เห็นด้วยน้อย
2.61 – 3.40	ถือว่า เห็นด้วยปานกลาง
3.41 – 4.20	ถือว่า เห็นด้วยมาก
4.21 – 5.00	ถือว่า เห็นด้วยมากที่สุด

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ทำการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (Pre-Test) เพื่อความแม่นยำ (Accuracy) และเที่ยงตรง (Validity) ของคำถาม โดยทำการทดสอบกับผู้ที่มีคุณสมบัติตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด จำนวน 50 ชุด เมื่อได้ผลแล้ว นำมาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขปรับปรุงอีกครั้ง เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลภาคสนามจริงต่อไป

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามมาพิจารณาโครงสร้างแบบสอบถาม (Construct Validity) เนื้อหาและภาษาที่ใช้ (Content Validity) ซึ่งมีการปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมในบางข้อ ทั้งนี้เพื่อให้แบบสอบถามสามารถตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยได้อย่างแท้จริง

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยจะได้นำแบบสอบถามที่ทดสอบความเที่ยงตรงและทดสอบก่อน (Pre-Test) 50 ชุดแล้วนั้น มาพิจารณาเพื่อหาค่าของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.963

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามเขตที่กำหนดไว้ จำนวน 8 เขต ในกรุงเทพมหานคร โดยสุ่มตัวอย่างจากตัวแทนของเขตชั้นใน เขตชั้นกลาง และเขตชั้นนอก และเลือกเขตที่ผู้วิจัยมีความสะดวกในการเก็บข้อมูล จากนั้นสุ่มตัวอย่างโดยการจับสลากและแจกแบบสอบถามตามเขตที่ได้

2. ผู้วิจัยดำเนินการและสรุปจนได้แบบสอบถามทั้งสิ้น 400 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและสถิติอ้างอิงโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือ SPSS for windows (Statistical Package for Science for windows) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อสรุปลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1.1 การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะประชากร และการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหา การนำเสนอ และการผลิตรายการสนามข่าวเสาร์-อาทิตย์

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation – SD) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหา การนำเสนอ และการผลิตรายการสนามข่าวเสาร์-อาทิตย์

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหา การนำเสนอ และการผลิตรายการสนามข่าวเสาร์อาทิตย์ แตกต่างกันกรณีเปรียบเทียบ 2 กลุ่ม ใช้สถิติ t-test และกรณีเปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของ Scheffe

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อรายการสนามข่าวเสาร์อาทิตย์ แตกต่างกันกรณีเปรียบเทียบ 2 กลุ่ม ใช้สถิติ t-test และกรณีเปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของ Scheffe

เมื่อได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการดำเนินงานต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยนำผลลัพธ์ที่ได้มาทั้งหมด ไปเสนอเป็นผลการวิจัย และอภิปรายผลสิ่งที่ได้ค้นพบจากการวิจัยรวมทั้งการแสดงผลการทดสอบสมมติฐานในบทต่อไป